ORIENTÁCIA AKO PROSTRIEDOK SPOZNÁVANIA MIESTNEJ KRAJINY NA PRÍKLADE ÚZEMIA ZOBORSKÉ VRCHY

Andrej Svorad, Michaela Žoncová, Alena Dubcová

Abstract

The paper deals with an innovative form of teaching the local landscape. For the case study was chosen the area of "Zobor hills", where the orientation run was realized as a new form of field teaching of geography. Realized activities are also designed for supporting the cross-subject activities. Activities were focused on the orientation in the field by working with a map, using a compass and GPS, solving logical tasks and knowledge tasks relating to the local landscape. To solve these tasks information boards of the educational trail "Zobor hills" and local tourist signs were helpful. The aim of this paper is to show the importance of field teaching and getting to know the local landscape. The result is a proposal of orientation run with elements of geographic walks with examples of possible tasks and exercises that students must complete during the route. The paper can serve as an inspiration for elementary and secondary school teachers for teaching the local landscape by active and enjoyable way.

Keywords: orientation run, orientation, field teaching, local landscape, geographic walk

Úvod

Vyučovanie miestnej krajiny poskytuje viacero možností využívania progresívnych a inovatívnych vyučovacích metód a foriem. V súčasnosti je kladený dôraz na aktívne a samostatné zapájanie sa žiakov do vyučovacieho procesu a získavanie informácií vlastnými činnosťami, obzvlášť keď ide o regionálne zdroje informácií, ktoré sú mu veľmi blízke. Vlastnou aktívnou činnosťou si žiak v prírode osvojí všeobecne platné, nielen geografické súvislosti. Žiaci taktiež lepšie pochopia vzťahy medzi človekom a krajinou, ktorú dobre poznajú, lebo v nej žijú a získavajú skúsenosti pri riešení problémov väčšieho regiónu. Z uvedeného vyplýva dôležitosť významu poznávania miestnej krajiny. Šupka a Hoffman (1990) tvrdia, že miestna krajina ukazuje žiakom svet v malom meradle, so všetkými jeho charakteristikami a vzťahmi a pre učiteľa je vlastne malým modelom sveta, na ktorom žiakov učí základné geografické javy a procesy. Výhody poznávania miestnej krajiny priamo v teréne prezentujú vo svojich prácach aj iní autori, ako napríklad Bujnová, Nemčíková (2007), Oláhová, Czaková (2010), Žabenský (2014).

Potreba terénneho vyučovania geografie, resp. miestnej krajiny sa

odzrkadlila aj v pedagogických dokumentoch štátneho vzdelávacieho programu zriadeného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Jednou z foriem, ktorá je vhodná na poznanie miestnej krajiny je orientačný beh, ktorého podstatou je spojenie vlastného pohybu s orientáciou v teréne. Pri práci v teréne sa teda uplatňuje aj pohyb, ktorý môže byť neštrukturovaný (dochádzka na určené miesto), ale aj cielený (didaktické hry s pohybom zamerané na orientáciu v teréne a pod.). Integrované geografické terénne vyučovanie má dve tesne prepojené časti vyučovania v prírode – odbornú (kognitívnu) a pohybovú, ktorých spojením dochádza k efektívnejšiemu procesu učenia (Hofmann a kol., 2003).

Žiaci pri ňom za pomoci mapy, buzoly a iných pomôcok absolvujú predpísanú trať určenú štartom, kontrolami a cieľom, ktorá je zakreslená v mape. Voľný pohyb môže byť obmedzený prikázanými povinnými úsekmi a zakázanými priestormi. Cieľom športového výkonu pretekára je absolvovať celú závodnú trať v čo najkratšom čase. Všetky podstatné informácie k absolvovaniu pretekárske trate, by mal vyčítať z mapy.

V našom prípade nadobúda orientačný beh aj znaky geografickej vychádzky, kde žiaci na jednotlivých stanovištiach riešia problémové úlohy, pri ktorých využívajú poznatky nielen z geografie, ale aj z iných predmetov. Jedna z používaných metód je aj metóda kooperácie, kde žiaci pracujú v malých skupinách, riešia úlohy, osvojujú si vedomosti a vykonávajú rôzne praktické činnosti (Tomčíková, 2010).

Cieľom príspevku je poukázať na dôležitosť vyučovania a spoznávania miestnej krajiny priamo v teréne. Výsledkom je návrh orientačného behu s prvkami geografickej vychádzky s príkladmi možných medzipredmetových úloh a cvičení, ktoré musia žiaci počas behu absolvovať. Článok môže slúžiť ako inšpirácia pre učiteľov ZŠ a SŠ na výučbu miestnej krajiny.

Metodický postup

Terénne vyučovanie je podľa Hofmanna a kol. (2003) komplexná vyučovacia forma, ktorá v sebe zahŕňa rozličné vyučovacie metódy (pokus, laboratórna činnosť, pozorovanie, projektová metóda, kooperatívne metódy, metódy zážitkovej pedagogiky a pod.) a rôzne organizačné formy vyučovania (vychádzka, terénne cvičenie, exkurzia, tematické školské výlety – expedícia, atď.), pričom ťažisko spočíva v práci v teréne – predovšetkým mimo školy.

Pred samotnou realizáciou orientačného behu je potrebná dôkladná príprava. Učiteľ si musí v prvom rade vybrať vhodnú trasu orientačného behu, ktorá sa bude skladať zo štartu, jednotlivých stanovišť a cieľa. Rekognoskácia terénu by mala spočívať v samotnom prejení si trasy, zhodnotení možných bezpečnostných rizík, vytipovaní aktivít, ktoré je možné v teréne realizovať, zmeraní času, ktorý je potrebný na absolvovanie zvolenej trasy, zmapovaní

objektov, ktoré je možné pri vyučovaní použiť a v zabezpečení fotodokumentácie (Dubcová a kol., 2013).

Po rekonštrukcii je následne nutné vytvorenie teoretických podkladov, ktoré vyústia do vypracovania konkrétnych úloh. Žiaci uvedené úlohy budú riešiť na vytipovaných stanovištiach, resp. počas trasy s vopred pripravenými pomôckami. Pri realizácii vyučovania v teréne sa do popredia dostáva taktiež otázka bezpečnosti účastníkov, ktorí musia byť poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Orientačný beh je nutné prispôbiť dĺžku, náročnosť trasy a tiež prerozdelenie stanovišť fyzickým schopnostiam žiakov, pričom pobyt na stanovišti by mal slúžiť aj ako odpočinková fáza pre žiaka. Na konci orientačného behu je vhodné si vyčleniť čas na zopakovanie a vysvetlenie správnych riešení úloh.

Návrh orientačného behu

Ako už bolo spomenuté, výber územia je jeden z najdôležitejších krokov pri príprave samotného orientačného behu. Po dostatočnej analýze miestnej krajiny bolo vybrané územie Zoborských vrchov, ktoré je atraktívne svojimi prírodnými i kultúrnymi pamiatkami. Územie Zoborských vrchov bolo vybrané ako jedno z reprezentatívnych území európskeho významu a stane sa súčasťou európskej siete chránených území NATURA 2000. Celá trasa (obr. 1) orientačného behu prechádza cez územie CHKO Ponitrie ako aj cez Národnú prírodnú rezerváciu Zoborská lesostep, ktorá patrí k najhodnotnejším územiám Zoborských vrchov. V záujme ochrany prírody bola trasa vedená výlučne po značených turistických chodníkoch a taktiež je nutné upovedomiť aj orgány zodpovedné za miestne chránené územia.

Mapa 1: Trasa orientačného behu „Zoborská stopa“

Map 1: The route of orientation run „Zoborská stopa“

Zdroj: turistickamapa.sk, 2014

Z kultúrnych pamiatok možno spomenúť kostol sv. Michala Archanjela v obci Dražovce a Hradisko Zobor. Navrhnutá trasa orientačného behu kopírovala náučný chodník Zoborské vrchy, ktorého náučné tabule boli využívané pri riešení úloh.

Začiatok orientačného behu sa nachádza pri Liečebnom ústave Zobor, ktorý je východiskovým bodom pre viaceré turistické chodníky. Študenti budú spolupracovať v dvojčlenných alebo trojčlenných skupinách. Na začiatku je nutné oboznámiť žiakov s organizačno-bezpečnostnými pokynmi, ktoré súvisia s ochranou prírody, bezpečnosťou, priebehom a pravidlami orientačného behu. Tímy budú štartovať vo vopred stanovených časových intervaloch aby mohli riešiť úlohy samostatne, bez ovplyvňovania iných tímov. Trasa sa skladá z 5 stanovišť, na ktorých budú mať žiaci k dispozícii indicie s úlohami, ktoré ich nasmerujú k ďalšiemu stanovištu. Úlohy s indíciami sú žiakom odovzdávané v zapečatených obálkach, ktorým sme dali názov „Zoborská stopa“ a za ich správne vyriešenie dostanú žiaci body. Tím, ktorý získa najviac bodov a príde do cieľa v najkratšom čase, vyhráva. Každý tím dostane štartovací balíček, ktorý sa skladá z buzoly, výrezu turistickej mapy, turistickej mapy pohoria Tribeč, písacích potrieb, pravítka a písacieho bloku. V štartovacom balíčku je tiež priložená zapečatená obálka s 1. zoborskou stopou, ktorá im poskytla inštrukcie odkiaľ začať, kam ísť a úlohy, ktoré majú vyriešiť. Taktiež balíček obsahoval aj občerstvenie a z dôvodu ochrany prírody musia žiaci odpad z občerstvenia priniesť až do cieľa, za čo dostanú bonusové body. Jednotlivé znenia úloh Zoborskej stopy sú nasledovné:

1. ZOBORSKÁ STOPA

„Vitáme Vás na Zoborskej stope. Dúfame, že sa zabavíte, spoznáte miesta, ktoré ste možno ešte nevideli a niečo nové sa aj naučíte. Všímajte si všetko okolo seba, pretože všetky informácie sa Vám môžu zísť.

Zo štartovacieho stanovišťa pokračujte po ceste ku konečnej zastávke MHD až sa neskôr dostanete k informačnej tabuli s názvom „Zoborský kláštor“. Poriadne sa rozhliadnite a uvidíte turistický rázcestník s názvom „Liečebný ústav Zobor“, ktorý sa nachádza v nadmorskej výške _____ m n. m.. Cestou k rázcestníku ste prešli okolo sochy, ktorá nám dokladuje úryvok z najstaršej listiny na Slovensku – Zoborskej listiny z roku _____. Od rázcestníka budete pokračovať pod azimutom 90° po _____ (doplň farbu) turistickej značke. Týmto smerom prejdite približne 180 metrov (pozri mapu a mierku) a narazíte na _____ prameň, ktorý je pomenovaný po mučeníkovi pochádzajúcom z _____ (doplň krajinu). Pokračujte k najbližšiemu turistickému rázcestníku, kde sa môžete rozhodnúť medzi dvomi možnosťami:

- ak chcete body navyše na úkor straty času, pokračujte k Svoradovej jaskyni, kde na Vás čakajú logické úlohy,
- ak si viac veríte v rýchlosti ako vo vedomostiach, pokračujte ďalej po modrej turistickej značke smerom na „Tri duby“.

Úlohy počas trasy k ďalšej stope:

1. Počítajte modré turistické značky smerom **nahor** k „Trom dubom“ od rázcestníka „Svoradov prameň“ a určte druh stromu, na ktorom je zobrazená 10. modrá turistická značka
2. Do priloženej mapy zaznačte fixkou približné miesto, na ktorom bola zhotovená priložená fotografia.“

TEXT BONUSOVEJ ZOBORSKEJ STOPY:

Vitajte v Svoradovej jaskyni, ktorá sa nachádza v nadmorskej výške 355 m n. m. Podľa legendy tu istú dobu žil v modlitbách pustovník Svorad, podľa ktorého je pomenovaný aj prameň pod jaskyňou. Prvý prieskum jaskyne sa konal v roku 1974. Na tabuli pred jaskyňou vidíte náčrt jaskyne. Podľa mierky vypočítajte približnú výšku jaskynného priestoru C.

Odpoveď: _____ m

Keďže ste vsadili na svoj mozog a logiku, skúste sa popasovať s týmito logickými úlohami:

Zemeguľa má obvod cca 40 000 km. Ak by sme urobili okolo rovníku kruh z drôtu, ktorý je iba o 10 metrov (teda 0,01 km) dlhší ako obvod Zeme, preliezla by pod týmto drôtom blcha, králik či dokonca človek? Odôvodnite svoju odpoveď. Z náučnej tabule, ktorá sa zaoberá sv. Konštantínom-Cyrlom, odpovedzte na otázky:

1. Ako sa v súčasnosti nazýva mesto, odkiaľ pochádzali sv. Konštantín a Metod?
2. Ako sa v súčasnosti nazýva mesto, kde študoval sv. Konštantín?

Vráťte sa naspäť na miesto, kde ste odbočili k jaskyni a pokračujte podľa pokynov z 1. zoborskej stopy.

2. ZOBORSKÁ STOPA

Gratulujeme! Úspešne ste dorazili na miesto, ktoré je známe pod názvom „Tri duby“. Ak sa poprechádzate a poobzeráte okolo seba, určite si všimnete, že sa tu žiadne duby nenachádzajú. Názov však pochádza z ústneho podania z 1. pol. 20. stor., kedy tu nitrianski skauti zasadili tri duby. Aký by bol podľa Vás vhodnejší názov pre toto miesto v súčasnosti?

Práve sa nachádzate na križovatke viacerých turistických chodníkov, cyklotrás a iných lesných ciest. Ktorý plánik najviac zodpovedá realite?

Úlohy počas trasy k ďalšej Zoborskej stope:

1. Do priloženej mapy zaznačte fixkou miesto, na ktorom bola zhotovená priložená fotografia.

Ďalšie pokyny: Pokračujte po zelenej turistickej značke, ktorá Vás dovedie až do nadmorskej výšky 588 m n. m.

3. ZOBORSKÁ STOPA

Gratulujeme! úspešne ste dorazili na výrazný vápencový vrchol Zobor (588 m n. m.), ktorý je po vrchu Žibrica (617 m n. m.) druhým najvyšším vrcholom Zoborských vrchov. Aj vďaka tomu je z miesta na ktorom sa práve nachádzate veľmi pekný výhľad na okolitú krajinu. S jeho pomocou a hlavne s pomocou priloženej mapy identifikujte jednotlivé objekty, určte azimut pod ktorým sú viditeľné a vzdušnú vzdialenosť k nim.

Bod	Názov	Azimut (°)	Vzdušná vzdialenosť (km)
A	Jadrová elektráreň Mochovce		
B	Kolíňanský vrch (356 m n.m.)		
C	_____ (obec)	180°	15 km
D	Telekomunik. veža na vrchu Pyramída		

Ďalšie inštrukcie: Pokračujte po červenej turistickej značke pod azimutom 230 ° až kým prídete na miesta, ktoré sú na fotografiách a tie Vás nasmerujú ďalej.

4. ZOBORSKÁ STOPA

Výborne! Najväčšie stúpanie máte za sebou. Nachádzate sa na mieste zvanom Pyramída, z ktorého je za jasného počasia nádherný panoramatický výhľad na Nitru, širšie okolie a zoborské vinohrady. V prípade obzvlášť dobrých

podmienok je možné vidieť až vrcholky rakúskych Álp v oblasti Schneebergu, čo je vzdušnou čiarou vyše 200 km. Využite výhľad, ktorý Vám toto miesto poskytuje a vytvorte správne dvojice.

S pomocou náučnej tabule zaoberajúcej sa Územím európskeho významu Zobor, ktorá sa tu nachádza, doplňte tajničku, ktorá Vám určí farbu turistickej značky, po ktorej sa vydáte od rázcestníka „Tri duby“. K tomuto rázcestníku sa dostaňte čo najkratšou turistickou trasou (pozri mapu).

1.		1. Vzácný xerotermitný hmyz: _____ stepná
2.		2. Prírodná rezervácia nachádzajúca sa v Území európskeho významu Zobor
3.		3. Typický porast na južne orientovaných svahoch je dub plstnatý (_____ pubescens)
4.		4. Najväčší z našich plazov nachádzajúci sa na území Zobora je užovka stromová (_____ longissimus)
5.		5. Územie európskeho významu Zobor patrí do CHKO _____

Po ceste od rázcestníka „Tri duby“ uvidíte výhľad ako na fotografii. Toto miesto poskytuje za dobrej dohľadnosti, ktorá býva napríklad po prechode studeného frontu, pohľady na horizonty a pohoria do vzdialenosti väčšej ako 100 km. Väčšinou však kvôli oparu vidno nanajvýš kopce pohoria Tribeč. Identifikujte vyznačené miesta na fotke a doplňte ich nadmorskú výšku.

Ďalšie inštrukcie: Pokračujte stále po turistickej značke až k „Zoborskému stopárovi“, ktorý Vám dá ďalšie pokyny.

5. ZOBORSKÁ STOPA

Na tomto stanovišti musia žiaci riešiť úlohu pomocou GPS, pričom na nich dohliada zodpovedný dozor. Žiaci museli nájsť ďalšiu Zoborskú stopu pomocou GPS, v ktorom boli vopred zadané súradnice jej polohy.

Text 5. Zoborskej stopy:

Gratulujeme! Našli ste poklad v podobe vedomostnej úlohy. Teraz zistíme, aký je Váš všeobecný prehľad o meste Nitra:

1. Z koľkých okresov sa skladá Nitriansky samosprávny kraj, ktorého sídlom je práve mesto Nitra?
2. Ako sa nazýva národná prírodná rezervácia, ktorou ste prechádzali počas trasy?
3. Pod akým vrchom pramení rieka Nitra, ktorá preteká aj mestom Nitra?
4. Koľko obyvateľov malo mesto Nitra k 31.12.2013? (tolerancia 5000 obyvateľov)
5. Koľké výročie príchodu Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy sa oslavovalo v roku 2013?
6. V ktorom roku navštívil Nitru pápež Ján Pavol II.?
7. Napíš mená dvoch osôb, po ktorých sú pomenované dve divadlá v Nitre.
8. Podľa legendy vzniklo mesto Nitra (podobne ako Rím) na siedmych pahorkoch. Napíš aspoň 4 z nich.
9. Popíš, čo sa nachádza v erbe mesta Nitra.

Ďalšie pokyny: Pokračujte stále ďalej po zelenej turistickej značke až k ďalšiemu stanovištu, ktoré sa nachádza pri rázcestníku „Pod Plieškou“. Všímajte si stromy v lesíku, ktorým budete prechádzať, budú tu označené tri stromy. Určte, o aké druhy ide. Po ceste zaznačte fixkou do mapy miesto výhľadu, ktorý vidíte na priloženej fotke.

6. ZOBORSKÁ STOPA

Vítame Vás na predposlednom stanovišti Zoborskej stopy. Preto pridajte do kroku, aby ste mohli získať čo najviac bodov práve za rýchlosť. Najprv však splňte nasledujúcu úlohu.

1. Postavte sa tesne k rázcestníku, aby ste sa o neho opierali chrbtom.
2. Posuňte sa 3 m priamo dopredu (pomôcka: v obálke je priložený špagát s dĺžkou 2 m)
3. Otočte sa o 90° doľava a prejdite ďalších 9,5 m.
4. Po pravej ruke sa nachádza strom. Váš spoluhráč ho prehľadá a nájde na ňom indíciu, ktorú budete potrebovať.
5. Otočte sa o 90° doľava a prejdite ďalších 9,5 m. Dostanete sa k ďalšiemu stromu s indíciou

Na strome sa nachádza indícia, ktorá žiakov naviguje ďalej po zelenej

turistickej značke až ku kostolu sv. Michala Archanjela v obci Dražovce, kde sa nachádza cieľ orientačného behu.

Záver

Terénne vyučovanie je komplexná vyučovacia forma, ktorá v sebe zahŕňa inovatívne vyučovacie metódy a rôzne organizačné vyučovacie formy. V príspevku je popísaný návrh orientačného behu s prvkami geografickej vychádzky ako prostriedku spoznávania miestnej krajiny, konkrétne územia Zoborských vrchov. Návrh spočíva v riešení rozličných úloh na vopred stanovenej trase. Trasa sa skladá z piatich základných a jedného bonusového stanovišťa. Návrh sme realizovali taktiež v praxi v rámci katedrového projektu s názvom „Zoborská stopa“, ktorý bol určený najmä študentom učiteľstva geografie. Študenti mali možnosť absolvovať túto formu vyučovania a nadobudnúť tak skúsenosti v teréne. Po zrealizovaní tohto podujatia sme získali taktiež aj my spätnú väzbu od študentov. Z hľadiska organizačnej stránky, je nutné prispôbiť štartovacie rozostupy tímov schopnostiam žiakov, náročnosti terénu a úloh. Za problémové môžeme označiť napríklad nevhodné počasie, ktoré sťažilo úlohy spojené s dohľadnosťou v krajine. Taktiež je potrebné klásť dôraz na dobré umiestnenie stanovišť, aby boli dobre viditeľné, avšak vzniká tu riziko prípadného vandalizmu, s čím musí usporiadateľ počítať. Z tohto dôvodu bolo nutné a potrebné dať študentom aj kontakt na usporiadateľa v prípade potreby pomoci.

Príspevok môže slúžiť na jednej strane ako inšpirácia pre učiteľov základných a stredných škôl, ktorí môžu podobnú akciu usporiadať pre svojich žiakov a na druhej strane pre katedry geografie, ktoré môžu týmto spôsobom dostatočne pripraviť svojich študentov na výučbu v teréne.

PodĎakovanie

Príspevok bol spracovaný v rámci grantu pre podporu kultúrnych a športových aktivít študentov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Akcia bola taktiež podporená Katedrou geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre, mestom Nitra a CHKO Ponitrie, ktoré venovali vecné ceny pre víťazov.

Literatúra

- BUJNOVÁ, E. – NEMČÍKOVÁ, M. 2007. Aktivity zamerané na rozvoj orientácie v teréne. In *Rozvojové a inovatívne programy edukácie so zameraním na regionálnu výchovu*, s. 82-95. ISBN 978-80-8094-101-7.
- DUBCOVÁ, A. a kol. 2013. *Didaktika geografie v teréne*. Nitra: FPV UKF v Nitre, 2013. 395 s. ISBN 978-80-558-0297-8.
- HOFMANN, E. a kol. 2003. *Integrované terénne vyučovanie*. Brno: Paido, 2003.

124 s. ISBN 80-7315-054-9.

OLÁHOVÁ, J. – CZAKOVÁ, G. 2010. Vyučovanie miestnej krajiny integrovaným prístupom. In *Geographia Cassoviensis*, roč. 4, č. 2, s. 137-140. ISSN 1337-6748.

ŠUPKA, J. – HOFMANN, E. 1990. *Vybrané kapitoly z didaktiky regionální geografie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1990. 66 s. ISBN 8021001828.

TOMČÍKOVÁ, I. 2010. Miestna krajina vo vyučovaní vlastivedy a geografie na základnej škole. In *Geographia Cassoviensis*, roč. 4, č. 1., s. 159-163.

ŽABENSKÝ, M. 2014. Importance of geographical disciplines in the learning process with the focus on the issue of tourism. In *Science and higher education in function of sustainable development of tourism in Serbia and Western Balkans : Paper proceedings from 7th international conference SED 2014*, Užice, Serbia. Užice : Business and Technical College of Vocational Studies, 2014. ISBN 978-86-83573-44-8, CD-ROM, p. 165-175.

ORIENTATION AS A TOOL OF RECOGNISING OF LOCAL LANDSCAPE: CASE STUDY OF THE ZOBOR HILLS

Summary

The paper is engaged in the field teaching of the local landscape with application of orientation run combined with geographic walk with examples of possible cross-subject tasks and exercises that students must complete during the run. Field teaching is a complex form of teaching, which incorporates innovative teaching methods and various teaching organizational forms.

Orientation run is implemented in the Zobor hills, because this area is interesting for its natural wonders, cultural monuments, protected areas, and many hiking trails. Beginning of the orientation run is located at the medical institute Zobor. Students will work together in groups of two or three students. Teams will start at predetermined time intervals in order to solve tasks independently without affecting of other teams. The route of orientation run consists of 5 stations are located tasks which will help them to come to the next station. Tasks with navigation are given to students in sealed envelopes, which we have given the name "Zobor hint" and student will receive points for correct solutions. The team that gains the most points and reaches the destination of the orientation run in the shortest time wins. Each team will receive a starter kit, which consists of a compass, tourist map of Tribeč Mountains, pen, pencil, ruler and writing block. In the starter kit was also enclosed a sealed envelope with first "Zobor hint" that give them instructions where to start, where to go and the tasks to be solved. Also, the package included snack and water and because of nature protection students must all waste from snack bring to the finish and they get bonus points for that. Tasks during the orientation run consisted in determining azimuth, in working with

educational boards, in determining tree species, in counting air distance to objects in the area, in solving logical and practical tasks and in working with GPS etc. For part of organization of this orientation run, the problem can be identified in the inappropriate weather, which makes tasks related to visibility in the landscape more difficult. It is also necessary to emphasize on good location of stations, because they must to be clearly visible.

The paper may be used on the one hand as an inspiration for primary and secondary schools who can organize a similar event for their pupils and on the other hand for the Department of Geography, which may in this way adequately prepare their students for field teaching.

Mgr. Andrej Svorad

Mgr. Michaela Žoncová

Doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc.

Katedra geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre

Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra

E-mail: andrej.svorad@ukf.sk, michaela.zoncova@ukf.sk, adubcova@ukf.sk